

Handläggare
Anette Mellström
50029

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2015-09-15

Ärendebeteckning
KS 2015/0778

Kommunfullmäktige

Avslut av Kalmar kommuns medverkan i FN:s initiativ Global Compact

Förslag till beslut

Kalmar kommun avslutar sin medverkan i FN:s initiativ Global Compact.

Bakgrund

På "World Economic Forum" i Davos 1999 uppmanade FN:s dåvarande generalsekreterare, Kofi Annan, näringslivet att ta globalt ansvar. Generalsekreterarens initiativ ledde till bildandet av "The Global Compact", som innefattar principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och korruption riktade till företag. Global Compact Cities programme vilket är den urbana delen av FN:s Global Compact har i dagsläget 94 deltagande städer/kommuner, varav 31 i Europa och Kalmar som enda svenska kommun.

Kalmar kommun anslöts genom beslut i kommunfullmäktige 2007, vilket innebar ett ansvar att arbeta aktivt enligt Global Compacts 10 principer:

Mänskliga rättigheter

- Stödja och respektera skydd för internationella mänskliga rättigheter inom den sfär som kan påverkas och
- Försäkra sig om att den egna organisationen inte är delaktiga i brott mot mänskliga rättigheter

Arbetsvillkor

- Att upprätthålla föreningsfrihet och ett faktiskt erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar
- Avskaffande av alla former av tvångsarbete
- Faktiskt avskaffande av barnarbete, och
- Avskaffandet av diskriminering vid anställning och yrkesutövning

Miljö

- Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker
- Ta initiativ för att främja större miljömässigt ansvarstagande; och
- Uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik

Korruption

- Motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning

Genom anslutningen följer ett åtagande att vartannat år offentliggöra och förnya åtagandet, samt att med samma intervall lämnar en skriftlig rapport om insatser och utfall för perioden

Ärendet

Tidigare utvärdering

2014 genomfördes en inventering av kommunens samlade insatser i förhållande till de 10 principerna. Inventeringen visade att mycket arbete som på något sätt kan knytas till principerna pågår i kommunen, men att få känner till att kommunen är ansluten, låg grad av kännedom om vad Global Compact är och innebär och vilket ansvar anslutandet innebär för verksamheterna. Mycket lite uttalat ”Global Compact- arbete” hade överhuvudtaget genomförts sedan kommunen anslöt sig, vilket åligger oss genom att vi undertecknat åtagandet.

Det enda stället där man vid inventeringen kunde se effekter av anslutandet till Global Compact var i uppförandekoden för upphandling.

Genom inventeringen identifierades förbättringsområden där kommunens arbete för att motverka korruption ansågs som mest angeläget och följande prioriteringar rekommenderades för kommunens samlade CSR-arbete (Corporate Social Responsibility – ansvarsfullt företagande).

- CSR-utbildning för chefer
- Skapande av handlingsplan för etisk konsumtion enligt Fair Trade-kriterierna
- Beslut samt implementering av uppförandekod och upphandlingspolicy i hela kommunen
- Implementering av åtagande av arbete med de tio principerna samt upprätta en handlingsplan samt kontinuerligt följa upp för skapande av underlag till rapport
- Antikorruptionsarbete, inventera och uppdatera styrdokument, samt inrätta whistleblowerfunktion
- Införa CSR-frågorna i chefskörkortet och vid introduktion av nyanställda

Nulägesbeskrivning 2015

- Upphandlingsenheten på serviceförvaltningen har utvecklat hanteringen av sociala och etiska krav.
- Kommunledningskontoret genomför ett uppdrag att utveckla sociala krav i upphandling. Ett uppdrag som genomförs i samverkan med serviceförvaltningen och arbetsförmedlingen.
- Kommunen har utarbetat kommunövergripande riktlinjer mot mutor och jäv, vilka är införda i verksamhetshandboken.

Under perioden 2007-2013 har det varit frivilligt för Kalmar kommun att rapportera in insatser och resultat, men från och med hösten 2014 innebär anslutningen en obligatorisk återrapportering till FN vartannat år (2015 användes miljö- och välfärdsbokslut som rapporteringsunderlag). I rapporten skall aktiviteter i enlighet med en fastslagen lista avseende kriterier och insatser som tagits fram av Global Compact, återrapporteras och utvärderas vilket innebär ökade krav på ett mer strukturerat arbete.

Sammantagen bedömning

Enligt de erfarenheter som gjorts inom ramen för hela Global Compact krävs följande förutsättningar för att programmet ska kunna implementeras effektivt:

- en tydlig lokal styrning kopplat till åtagandet och att det kommuniceras tydligt både internt och externt
- att principerna konkretiseras till fler kommunala verksamheter vilket kräver kompetenshöjande insatser, samt effektiv uppföljning och kommun-övergripande samordning inför rapportering och utvärdering.

De lokala inventeringarna tyder på att mycket av det arbete som sker i kommunen och som påverkar principerna i Global Compact sker utifrån annan styrning. En styrning som huvudsakligen utgörs av nationell lagstiftning och lokala politiska prioriteringar, och utifrån vilket både verksamhetsstöd och uppföljning formas.

Mot bakgrund av åtagandets svaga styrande funktion, låg grad av kännedom om Global Compact och dess principer i organisationen, samt att åtagandet framöver skulle komma att kräva resurser både avseende implementering och uppföljning bör deltagandet avslutas.

Ann-Sofie Lagercrantz
Strateg för social hållbarhet